

SÔ-PHÔ-NI

Tác Giả

Sô-phô-ni

Viết Khi Nào

Khoảng 640–621 T.C.

Sô-phô-ni thi hành chức vụ đồng thời với Giê-rê-mi.

Sứ điệp Chúa ban cho ông có lẽ đã ảnh hưởng trên Vua Giô-si-a, người đã đem lại cuộc phục hưng, khiến lịch sử của nước Giu-đa được kéo dài thêm một thời gian nữa trước khi bị mất nước.

Mục Đích

Nhắc nhở dân Giu-đa đừng thản nhiên trước sự băng hoại của xã hội và sự hủy diệt của đất nước, nhưng hãy quay về với Chúa, nhận lời giáo huấn của Ngài, tìm sự công chính và đức khiêm nhường.

Câu Gốc

*“Hãy tìm kiếm CHÚA, hồi tất cả những người khiêm nhu trong xứ,
Hồi những người thi hành các mạng lệnh Ngài đã truyền.
Hãy tìm sự công chính, hãy tìm đức khiêm nhường,
May ra các người sẽ được che chở
Trong ngày CHÚA nổi giận.” (2:3)*

Bố Cục

- Ngày thịnh nộ (1:1 – 3:8)
- Ngày hy vọng (3:9-20)

Các Nhân Vật Chính

Dân Giu-đa và các dân trong vùng

Lời Mở Đầu

1 ¹Lời của CHÚA đến với Sô-phô-ni con của Cư-si, con của Ghê-đa-li-a, con của A-ma-ri-a, con của Ê-xê-chia, trong thời Giô-si-a con trai A-môn vua Giu-đa.

Sự Đoán Phạt Sẽ Đến với Giu-đa

- ² “Ta sẽ quét sạch
Mọi sự trên mặt đất,” CHÚA phán.
- ³ “Ta sẽ quét sạch người ta và thú vật;
Ta sẽ quét sạch chim trời
Và cá biển.
Những kẻ gian ác sẽ ngã gục,
Ta sẽ diệt trừ loài người
Khỏi mặt đất,” CHÚA phán.
- ⁴ “Ta sẽ đưa tay ra chống lại Giu-đa,
Và nghịch lại mọi kẻ sống ở Giê-ru-sa-lem.
Ta sẽ diệt trừ khỏi chốn này những kẻ thờ lạy Ba-anh còn sót lại.
Ta sẽ diệt trừ các tư tế thờ lạy hình tượng, để tên tuổi chúng không còn nữa.
- ⁵ Ta sẽ diệt trừ những kẻ lên sân thượng sụp lạy
Và thờ phượng các thần linh trên không trung,
Và những kẻ sấp mình xuống nhân danh CHÚA mà thề,
Rồi lại nhân danh Minh-côm mà thề,
- ⁶ Cùng những kẻ xây lưng chối bỏ CHÚA,
Không tìm kiếm CHÚA, và không cầu vãn Ngài.”
- ⁷ Hãy im lặng trước mặt CHÚA Hằng Hữu!
Vì ngày của CHÚA đến gần.
CHÚA đã chuẩn bị một cuộc hiến tế.
Ngài đã biệt riêng ra thánh những người khách của Ngài.
- ⁸ “Trong ngày hiến tế của CHÚA,
Ta sẽ phạt các thủ lãnh, các hoàng tử,
Và tất cả những kẻ mặc y phục ngoại bang.
- ⁹ Trong ngày ấy Ta sẽ phạt
Tất cả những kẻ nhảy qua ngạch cửa để thờ lạy hình tượng,
Những kẻ chất đầy nhà chủ chúng
Những của cải chiếm được nhờ bạo lực và dối gian.
- ¹⁰ Trong ngày ấy,” CHÚA phán,
“Người ta sẽ nghe tiếng khóc to ở Cổng Cá,
Tiếng rên rỉ thở than ở Quận Nhì,
Và một tiếng đổ ầm từ miền đồi núi.
- ¹¹ Hãy khóc đi, hỡi dân cư ở khu thương mại!
Vì tất cả các thương gia bị diệt mất.

- Tất cả những kẻ đổi bạc^(a) đều bị giết.
¹² Khi ấy Ta sẽ dùng lồng đèn để lục soát Giê-ru-sa-lem;
 Ta sẽ phạt những kẻ tự mãn,
 Những kẻ thần nhiên trước sự băng hoại xã hội,^(b)
 Những kẻ nói trong lòng,
 ‘CHÚA sẽ không ban phước
 Hoặc giáng họa cho ai.’
¹³ Vì thế các tài sản của chúng sẽ bị cướp đi,
 Nhà cửa của chúng sẽ ra hoang phế;
 Chúng xây nhà
 Nhưng sẽ không được ở trong đó;
 Chúng trồng vườn nho
 Nhưng sẽ không được uống rượu của vườn nho.”

Ngày Lớn của CHÚA

- ¹⁴ Ngày lớn của CHÚA đã gần,
 Gần lắm rồi và ngày ấy đến nhanh chóng.
 Những tiếng kêu gào trong ngày của CHÚA thật thê thảm,
 Những chiến sĩ dũng mãnh cũng phải khóc to trong ngày ấy.
¹⁵ Ngày ấy là ngày của thịnh nộ,
 Ngày của khốn khổ và bi thương,
 Ngày của hủy diệt và điêu tàn,
 Ngày của tối tăm và mù mịt,
 Ngày của âm u và đen tối.
¹⁶ Ngày của tiếng kèn trận và tiếng hò hét
 Xung phong vào các thành kiên cố,
 Và vào những tháp cao ở các góc thành.
¹⁷ “Ta sẽ đem cảnh khốn khổ đến cho dân trong thành,
 Chúng sẽ bước đi như những người mù,
 Vì chúng đã phạm tội chống lại CHÚA,
 Máu của chúng sẽ đổ ra như bụi,
 Thân thể chúng sẽ rửa nát như phân.”
¹⁸ Bạc hoặc vàng của chúng
 Đều không thể cứu chúng
 Trong ngày thịnh nộ của CHÚA.
 Trong lửa giận của Ngài,
 Cả xứ sẽ bị thiêu rụi;
 Thật vậy Ngài sẽ tuyệt diệt đồng loạt cách khủng khiếp
 Mọi kẻ sống trong xứ.

(a) 1:11 nt: những kẻ cân bạc, những kẻ trĩu nặng vì bạc

(b) 1:12 nt: những kẻ như rượu ở trên mặt lớp cặn

Kêu Gọi Trở Về Với CHÚA

- 2** ¹ Hỡi dân không còn biết xấu hổ,
 Hãy nhóm họp lại, phải, hãy nhóm họp lại.
² Trước khi lệnh ban ra,
 Trước ngày các người bị vãi ra khắp nơi như rơm rác,
 Trước khi cơn giận bùng bùng của CHÚA
 Đến trên các người,
 Trước ngày cơn thịnh nộ của CHÚA
 Giáng trên các người.
³ Hãy tìm kiếm CHÚA, hỡi tất cả những người khiêm nhu trong xứ,
 Hỡi những người thi hành các mạng lệnh Ngài đã truyền.
 Hãy tìm sự công chính, hãy tìm đức khiêm nhường,
 May ra các người sẽ được che chở
 Trong ngày CHÚA nổi giận.

Lời Tiên Tri Nghịch Lại Phi-li-tin

- ⁴ Quả thật Ga-xa sẽ bị lãng quên,
 Ách-kê-lôn sẽ thành nơi hoang vắng,
 Ách-đốt sẽ bị trục xuất giữa trưa,
 Và Éc-rôn sẽ bị nhổ bật gốc.
⁵ Khốn thay cho dân sống dọc theo bờ biển,
 Dân Kê-rê-thi!
 Lời CHÚA nghịch lại người.
 “Hỡi Ca-na-an, xứ của dân Phi-li-tin,
 Ta sẽ tiêu diệt người, và sẽ không còn ai trong các người sống ở đó.”
⁶ Xứ nằm nơi ven biển sẽ thành những đồng cỏ,
 Thành những cánh đồng cho bọn chăn chiên,
 Và những nơi cho các ràn chiên.
⁷ Miền duyên hải sẽ thuộc về
 Những người còn sót lại của nhà Giu-đa;
 Họ sẽ chăn bầy của họ ở đó.
 Đêm về họ sẽ nằm ngủ
 Trong các nhà ở Ách-kê-lôn.
 Vì CHÚA, Đức Chúa Trời của họ, sẽ chăm nom họ,
 Ngài sẽ tái lập vận mạng của họ.^(a)

Lời Tiên Tri Nghịch Lại Mô-áp và Am-môn

- ⁸ “Ta đã nghe những lời nhục mạ của Mô-áp
 Và những lời sỉ vả của con cái Am-môn,

(a) 2:7 ctd: Ngài sẽ đem những kẻ bị lưu đầy của họ trở về

- Những lời chúng sỉ nhục dân Ta
 Và đe dọa xâm lăng biên thùy của họ.
- ⁹ Vì thế, như Ta hằng sống,
 CHÚA các đạo quân, Đức Chúa Trời của I-sơ-ra-ên, phán,
 “Chắc chắn Mô-áp sẽ thành như Sô-đôm,
 Và xứ sở của con cái Am-môn sẽ ra như Gô-mô-ra.
 Đất nước của chúng sẽ thành đất hoang cho cỏ dại,
 Đầy các hầm muối, một vùng hoang phế muôn đời.
 Những kẻ còn sót lại của dân Ta sẽ đến cướp lấy chúng,
 Những kẻ sót lại của dân Ta sẽ đến chiếm hữu chúng.
- ¹⁰ Đó là giá chúng phải trả cho sự kiêu ngạo của chúng,
 Vì chúng đã sỉ nhục và tự cao tự đại
 Đối với dân của CHÚA các đạo quân.”
- ¹¹ CHÚA sẽ là cố kinh hoàng cho chúng,
 Vì Ngài sẽ tiêu diệt tất cả các thần trên đất.
 Bấy giờ người ta sẽ thờ phượng Ngài;
 Ai nấy đều thờ phượng Ngài tại địa phương mình,
 Tất cả các dân trên các hải đảo cũng vậy.

Lời Tiên Tri Nghịch Lại Cút

- ¹² “Còn các người, hỡi dân Cút,^(a)
 Các người sẽ bị gươm của Ta tiêu diệt.”

Lời Tiên Tri Nghịch Lại A-sy-ri

- ¹³ Ngài sẽ đưa tay ra chống lại phương bắc
 Và tiêu diệt A-sy-ri;
 Ngài sẽ biến Ni-ni-ve thành một nơi hoang phế
 Và khô cạn như sa mạc.
- ¹⁴ Các đàn súc vật sẽ nằm nghỉ giữa thành;
 Mọi loài thú sẽ sống ở đó;
 Chim bồ nông và chim vạc
 Sẽ ở trên đầu cột các tòa nhà bỏ hoang;
 Tiếng chúng kêu sẽ vọng qua các cửa sổ;
 Cảnh hoang phế thể hiện rõ nơi các ngạch cửa,
 Vì những đồ làm bằng gỗ bá hương đều bị bỏ mặc cho điêu tàn.
- ¹⁵ Đó là thành trước kia
 Thật tưng bừng nhộn nhịp,
 Dân sống an toàn và tự nhủ trong lòng,
 “Chẳng có thành nào được như thành của ta.”

(a) 2:12 Dân sống ở miền thượng lưu Sông Nin

Thế mà nay nó biến ra điêu tàn đổ nát,
 Thành một nơi cho các loài thú trú thân!
 Ai qua lại thấy vậy đều xuýt xoa thương hại,
 Phất cánh tay biểu lộ nỗi thất vọng nào nề.

Giê-ru-sa-lem Vẫn Ngoan Cố Phạm Tội

- 3** ¹ Khốn cho thành đầy những thú bắn thiu và ô nhơ!
 Bạo tàn và áp bức!
- ² Nó không chịu vâng lời,
 Nó không chịu sự sửa dạy,
 Nó không tin cậy CHÚA,
 Nó không chịu đến gần Đức Chúa Trời của nó.
- ³ Những kẻ cầm quyền ở giữa nó như bầy sư tử rống,
 Các thủ lãnh của nó như bọn chó sói ăn đêm,
 Chúng chẳng chừa lại một miếng xương
 Để gặm sáng hôm sau.
- ⁴ Các tiên tri của nó xấc láo và tráo trở,
 Các tư tế của nó làm ô uế nơi thánh
 Và vi phạm trắng trợn luật pháp.
- ⁵ CHÚA, Đấng ngự giữa thành, là Đấng công chính,
 Ngài không làm điều tội lỗi.
 Mỗi buổi sáng Ngài đưa công lý của Ngài ra ánh sáng;
 Ngài không bao giờ lỗi hẹn cả;
 Thế mà kẻ bất chính lại không biết hổ thẹn.
- ⁶ “Ta đã dẹp sạch các nước,
 Các tháp phòng thủ nơi các góc thành của chúng đã bị đổ nát,
 Ta đã làm cho các đường phố của chúng ra vắng tanh,
 Chẳng có một người qua lại.
 Các thành trì của chúng đã hoàn toàn bị phá hủy,
 Chẳng còn lại ai, không một người nào sống ở đó.
- ⁷ Ta tự nhủ, ‘Khi thấy vậy thế nào người cũng sẽ sợ Ta,
 Người sẽ chấp nhận lời giáo huấn của Ta.
 Và như thế nơi ở của người sẽ không bị Ta tiêu diệt;
 Tất cả các hình phạt Ta định giáng trên người, Ta sẽ không cần thực hiện.’
 Thế nhưng chúng càng bằng hoại hơn
 Trong mọi việc chúng làm.
- ⁸ Vì thế các người hãy đợi Ta,” CHÚA phán,
 “Đợi đến ngày Ta đứng lên đoán phạt,
 Vì Ta quyết sẽ nhóm hiệp các dân
 Và triệu tập các nước,

Để Ta đổ cơn giận
 Và cơn thịnh nộ của Ta trên chúng;
 Khi ấy khắp đất sẽ bị thiêu rụi
 Bởi cơn ghen tức của Ta.”

Sự Trở Về Thờ CHÚA của Muôn Dân

- ⁹ “Bấy giờ Ta sẽ thanh tẩy
 Môi miệng của muôn dân,
 Để tất cả sẽ kêu cầu danh CHÚA,
 Và chung vai sát cánh với nhau hầu việc Ngài.
- ¹⁰ Từ bên kia các sông của xứ Cút,
 Những kẻ thờ phượng Ta, những kẻ đã bị Ta làm tản lạc
 Sẽ đem những lễ vật về dâng lên Ta.
- ¹¹ Trong ngày ấy người sẽ không còn xấu hổ
 Về những việc sai quấy người đã làm đối với Ta,
 Vì Ta sẽ cất khỏi người
 Những kẻ cười ngạo ngễ.
 Người sẽ không bao giờ lập lại sự kiêu ngạo như thế
 Trên núi thánh của Ta.
- ¹² Ta sẽ chữa lại giữa người
 Những người hiền nhu và khiêm tốn,
 Những người tin cậy vào danh CHÚA.
- ¹³ Những người còn sót lại của I-sơ-ra-ên
 Sẽ không làm điều gian ác;
 Chúng sẽ không nói dối;
 Lưỡi dối gạt
 Không có trong miệng chúng.
 Chúng sẽ ăn rồi nằm nghỉ,
 Và không ai sẽ làm chúng phải sợ hãi gì.”

Bài Ca Vui Mừng

- ¹⁴ Hãy hát, hỡi Ái Nữ của Si-ôn!
 Hãy reo hò vang dậy, hỡi I-sơ-ra-ên!
 Hãy hân hoan và mừng rỡ,
 Hỡi Ái Nữ của Giê-ru-sa-lem!
- ¹⁵ Vì CHÚA đã bỏ án phạt của người,
 Ngài đã khiến quân thù của người phải rút lui.
 CHÚA, Vua của I-sơ-ra-ên, đang ngự giữa người;
 Người sẽ không bao giờ sợ tai họa nào nữa.

- ¹⁶ Trong ngày ấy người ta sẽ nói với Giê-ru-sa-lem,
 “Hỡi Si-ôn, đừng lo sợ;
 Tay người chớ bủn rủn.
- ¹⁷ Vì CHÚA, Đức Chúa Trời của người, ngự giữa người;
 Ngài là Đấng quyền năng, Ngài sẽ giải cứu.
 Ngài sẽ vui vẻ vì người;
 Ngài sẽ làm tâm hồn người yên tĩnh vì tình yêu của Ngài.
 Ngài sẽ vui vẻ cất tiếng hát vì người.”
- ¹⁸ “Ta sẽ nhóm lại những kẻ từng sầu thảm mỗi khi đến ngày lễ hội,
 Những ngày lễ hội không còn là gánh vác trên người.
- ¹⁹ Khi ấy Ta sẽ đối phó
 Với mọi kẻ áp bức người;
 Ta sẽ cứu giúp những người bị què quặt;
 Ta sẽ nhóm lại những kẻ bị tan lạc;
 Ta sẽ làm chúng được khen ngợi
 Và nổi danh trong mọi xứ chúng bị sỉ nhục.
- ²⁰ Khi ấy Ta sẽ tụ họp các người lại;
 Khi ấy Ta sẽ đem các người trở về.
 Thật vậy Ta sẽ làm các người được nổi danh
 Và khen ngợi giữa mọi dân trên đất,
 Khi Ta tái lập vận mạng các người^(a)
 Ngay trước mắt các người,”

CHÚA phán.

(a) 3:20 ctd: Ta sẽ đem những kẻ bị lưu đầy của các người trở về.